Az
KERESZTENY HÛTNEK
RÖVID

FVNDA-MENTOMA.

MAGYARUL irattatott,
LUTHER MÂRTON
irása szerint.

Most an újonnan ki-nyomtattatott, egy nehány imádságokkal és énekekkel eggyütt.

Anno 1689.

RuR I
1381 b

De Partibus

RUDIMENTA, S

Psal. 33.

Jöjetek ide fiaim, és halgassatok engemet, az Vrnak feleimére tanitlak meg titeket.

Prov. 22.

Edes fiam hajts-meg a' te füledet, és halgasd meg a' bölcseknek beszédit. Add hozzá te szivedet az én tudományomhoz, melly gyönyörüséges lészen teneked, mikor meg-tartod azt, a' te szivedben.

ORSZ. SZECHENYI-KÖNYVTÁR
Nevedéknapló
47. 9092 21.
RMK I. 1381 b

Ho

KERDES.

Mitsoda hűtön való ember vagy?

FELELET.

Keresztény hűtön való ember vagyok.

Kérdés.

Miért mondod te magadat Kereszténnek?

Felelet.

Azért, mert hiszek a' JESUS Christusban, és meg-keresztelkedtem az öszent neyében.

Kérdés.

Mitſoda a' Kereſztény?

Felelet.

Minden ember, valaki a' Chriſtus Jéſusban hiſzen, és az ő ſzent Igéjében ki-jelentett akarattya ſzerint él.

Kérdés.

Mit kell tudni főképpen a' Kereſztény embernek?

Felelet.

A' Catechiſmuſt.

Kérdés.

Mitſoda a' Catechiſmus?

Felelet.

A' Kereſztény Hitben való rővid tanúlság.

Kérdés

Kérdés

Hány Réſze vagyon a' Catechiſmuſnak?

Felelet.

Őt kiváltképpen: Első, a' Tiz parantſolat: Máſodik, az Hitnek ágazattya: Harmadik, a' Mi Atyánk: Negyedik, a' Kereſztség: Ötődik, az Úr Vacsorája.

Kérdés.

Mellyik vala az első Réſze a' Catechiſmusnak?

Felelet.

A' Tiz parancsolat.

Kérdés.

Mitſoda a' Tiz parantſolat?

Felelet.

Felelet.

Az Istennek olly beszéde, ki Tiz parantsolatot foglal bé-magában, mellyet Isten Mojsesnek általa, két kő-táblán irva adott ki.

Kérdés.

Mond-el az első parancsolatot?

Felelet.

En vagyok a' te Urad Istened, Ne legyenek tenéked én előttem idegen Istenid: Ne csinály magadnak faragott képet és semmi hasonlatosságot azoknak ábrázatyokra, mellyek oda fel az égben vannak, sem a' mellyek itt alatt a' földön, avagy a' föld alatt a' vizben vannak. Ne hajolly-meg

azok

azok előtt, és ne tisztellyed azokat, mert én vagyok a' te Urad Istened, erős boszszú álló, ki meg-büntetem az Atyáknak vétkeket a' fiakban, harmad és negyed iziglen azokban, a' kik engemet gyűlölnek. És irgalmasságot tselekeszem ezer iziglen azokkal, a' kik engemet szeretnek és az én parantsolatimat meg-tartyák.

Kérdés.

Mit kiván ez parantsolat?

Felelet.

Azt kivánnya, hogy mi az Ur Istent mindeneknek fölötte féllyük és szeressük, és csak ő benne bizzunk, s' bálvány imádók ne legyünk.

Kérdés.

Mond-el a' máſodik parantſolat?

Felelet.

A' te Uradnak Iſtenednek nevét héjában ne vegyed, mert nem hadgya az Ur bűntetés nélkűl azt, a' ki az ő nevét héjába véſzi.

Kérdés.

Mit kiván ez parantſolat?

Felelet.

Azt kivánnya, hogy mi az Ur Iſtent féllyűk és ſzereſsűk, az ő neve által ne átkozodgyunk, ne eskűdgyűnk, ne bájollyunk, ne hazudgyunk, ſe ne csalogaſſunk, de minden ſzűkségűnk ben azt ſegétségre hijuk, imádgyuk, és hálá-adáſſal ditſirjűk.

Kérdés.

Mond-el az harmadik parancsolatot?

Felelet.

Meg-emlekezzél, hogy a' Szombat napot meg-ſzentellyed, hat napon munkálkodgyál, és tegyed minden te dolgodat, hetet napon a' te Uradnak Iſtenednek Szonbattya vagyon, ne tégy akkor ſemmi dolgot, ſe te magad, ſe fiad, ſe leányod, ſe barmod, ſe házadban, való ſellyéred, mert hat napon teremté az Ur a' mennyet és a' földet, a' tengert, és mind azokban való állatokat, az hetedik napon pedig meg-nyugovék,

és azért meg áldá az Ur a' Szombatot és meg szentelé azt.

Kérdés.

Mit kivàn ez parantsolat?

Felelet.

Azt kivánnya, hogy mi az Ur Istent féllyük és szeressük, a' szent Iráſt, az ő szent Igéjét meg ne utállyuk, de szentnek tartsuk, örömest halgassuk, és tanúllyuk.

Kérdés.

Mond-el a' negyedik parantsolatot?

Felelet.

Tiſztellyed a' te Atyádat és Anyádat, hogy hoszszú idejű légy e' földön, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked.

Kérdés.

Mit kiván ez parantsolat?

Felelet.

Azt kivánnya, hogy mi az Vr Istent féllyük és szeressük, a' mi szüleinket, és Vrainkat meg ne utállyuk, se haragra ne inditsuk, de tiſztellyük őket ő nékiek szolgállyunk, engedgyünk, szeressük, és nagyra bőtsüllyük őket.

Kérdés.

Mond-el az ötödik parantsolatot?

Felelet.

Ne ölly.

Kérdés.

Kérdés.

Mit kiván ez parantsolat?

Felelet.

Azt kivánnya, hogy mi az Vr Istent féllyük és szeressük, felebarátunk életének ne ártsunk, se boszszúságot néki ne tegyünk, de őtet segéllyük, minden életére való szükségében.

Kérdés.

Mond-el az hatodik parantsolatot?

Felelet.

Ne paráználkodgyál.

Kérdés.

Mit kiván ez parantsolat?

Fele-

Felelet.

Azt kivánnya, hogy mi az Vr Istent féllyük és szeressük, hogy szentül és szemérmetessen éllyünk mind szonkban s' meg tselekedetinkben, és ki ki mind az ő házas társát szeresse és bőtsüllye.

Kérdés.

Mond-el az hetedik parantsolatot?

Felelet.

Ne lopj.

Kérdés.

Mit kiván ez parantsolat?

Felelet.

Azt kivánnya, hogy mi az Vr Istent fél-

féllyük és szeresük, felebarátunknak pénzét avagy marháját el ne vegyük, se hamis marhával avagy tsalárdsággal mienké ne tegyük, hanem azon legyünk, hogy az ő javai meg-tartassanak és az ő állapottya jobbá légyen

Kérdés.

Mond-el a' Nyólczadik parantsolatot?

Felelet.

Felebarátod ellen hamis tanúságot ne mondgy.

Kérdés.

Mit kiván ez parantsolat?

Felelet.

Azt kivánnya, hogy mi az Vr Istent fél-

féllyük és szeresük, felebarátunkat hazugságba ne keverjük, el ne árullyuk, felőle gonoszt ne szóllyunk, se valami kissebséggel ne illessük de őtet mentsük, valami jót szóllyunk felőle mindeneket jóra magyarázván.

Kerdés.

Mond-el a' Kilenczedik parantsolatot?

Felelet.

Ne kivánnyad a' te Felebarátodnak házát.

Kérdés.

Mit kiván ez parantsolat?

Felelet.

Azt kivánnya, hogy mi az Vr Istent fél-

féllyük és szeresük, a' mi felebarátunknak házát avagy örökségét gonoszul ne kivánnyuk, se az igazságnak szinye alatt a' mi javainkhoz ne adgyuk: de azon legyünk szorgalmatossan, hogy ezek felebarátunknak meg-őriztessenek.

Kérdés.

Mond-el a' Tizedik parantsolatot?

Felelet.

Ne kivánnyad a' te felebarátodnak feleségét, se szólgáját, se szolgálóját, se ökrét, se szamárát, se semiét a' mi övé.

Kérdés.

Mit kiván ez parantsolat?

Felelet.

Felelet.

Azt kivánnya, hogy az Vr Istent féllyük és szeresük, felebarátunknak feleségét, szólgait, szolgálóit, avagy az ő barmait el ne idegenitsük avagy vonnyuk, de azokat intenünk kell, hogy nála meg-maradgyanak és tiszteken szorgalmatossan el-járjanak.

Kérdés.

Mitsoda az Isten parantsolattyának Summája?

Felelet.

Szeressed a' te Vradat Istenedet tellyes szivedből, tellyes lelkedből, és tellyes elmédből, felebarátodat ugy mint tennen magadat. Ez pa-

rantso-

rantsolatban függ az egész törvény és a' Prophéták.

Kérdés.

Idvözité minkes a' tiz parantsolat?

Felelet.

Semmiképpen nem, a' mint szent Pál Apostol mondgya.

Kérdés.

Miért adatott hát nékünk a' tiz parantsolat?

Felelet.

I. Először azért, hogy abból tanúlyuk meg-ismérni a' mi bűneinket.

II. Másodszor, hogy abbol tanúlyunk jót tselekedni és tiszteséges életben élni.

Kérdés.

Meg-bünteti-é Isten ez parantsolatoknak meg-szegőit?

Felelet.

Igen-is: Mert azt mondgya: En vagyok a' te Vrad Istened, erős bosszú álló Isten, ki meg-látogatom, az Atyáknak vétkeket à fiakon harmad és negyed nemzetségigien azokban, a' kik gyűlölnek engemet.

Kérdés.

Mit igér penig ez parantsolatok meg-tartóinak?

Felelet.

Kegyelmet és minden jót. Mert azt mondgya: Ezeken penig a' kik

engemet ſzeretnek, és az én parantsolatimat meg-tartyák, irgalmaſságot tészek nagy ſok ezer iziglen.

Kérdés.

Miképpen tarthattyuk-meg ez parantsolatokat?

Felelet.

Bizonyára nem a' mi tulajdon erőukből és okoſságunkból, hanem csak a' Chriſtus JESVS által, a' ki mi érettünk a' törvényt bé-töltötte, és s' azt a' bé-töltéſt nékünk tulajdonittya és ajándékozza.

Kérdés.

S' mint idvözülünk hat mi Iſten előtt.

Fele-

Felelet.

A' Chriſtus JEſusban való Hit által.

MASODIK RESZE AZ CATECHISMUSNAK.

KERDES.

Mit foglal-bé magában a' Catechiſmusnak máſodik Réſze?

Felelet.

Bé-foglallya az Atya, Fiu és Szent Lélek Iſtenben való igaz Hitet.

Kérdés.

Mitsoda az a' Hit?

Felelet.

Rövid és ſzükséges Summája az

egéſz ſzent Iráſnak, melly a' régi Anyaſzentegy-háztúl bé-vétetett, és három kiváltképpen való Réſzre, és Articuluſra oſztatott.

Kérdés.

Miről ſzóll az Első Articulus?

Felelet.

A' Teremtéſről.

Kérdés.

Mint vagyon meg-irva?

Felelet.

Imígyen: Hiſzek egy Iſtenben, mindenható Atyában, menynek és földnek teremtőjében.

Kérdés.

Mit mond ez Articulus?

Felelet.

Felelet.

Azt mondgya: Hiſzem, hogy az Iſten teremtett engemet, minden teremtett állatokkal énnékem teſtet, lelket, ſzemet, fület, és minden tagokat, okoſságot, és minden érzékenſéget adott, és moſt-is táplál. Ennek fölötte ruhát, és ſarut, ételt, italt, házat, feleséget, gyermeket, ſzánto földet, barmot, és minden jót, ez életre való minden ſzükségekkel egyetemben, bűségeſen, és minden napon meg-áld engemet, minden gonoſz eſet ellen oltalmaz, és minden gonoſztúl meg-ſzabadit, és védelmezz: Es mind ezeket csak az ő Atyai és Iſteni jó vóltábul és irgalmaſságábúl cselekeſzi minden én érdemem és

méltóságom kivül: Kikért én ő néki hálá-adással, dicsérettel, szolgálattal és engedelemmel tartozom, és bizonnyal igaz.

Kérdés.

Miről szóll a' második Articulus?

Felelet.

Az meg-váltásrúl.

Kérdés.

Mint vagyon meg-irva?

Felelet.

Imigyen: Es Jesus Christusban, ő edgyetlen egy Fiában mi Urunkban, ki fogantaték Szent Lélektül, születék Szüz Máriátúl, kénzaték Pontius Pilátusnak alatta, meg-feszitteték, meg-

meg-hala és el-temetteték, szálla poklokra, harmad napon halottaiból fel-támada, méne menyégben, ül az Atya mindenhato Istennek jobján, onnét lészen el-jövendő itéli eleveneket és holtakat.

Kérdés.

Mit mond ez Articulus?

Felelet.

Azt mondgya: Hiszem hogy a' Jesus Christus igaz Isten, ki az Atyátul világ kezdetinek előtte született, és igaz ember-is lévén a' Szüz Máriátul született, én Vram légyen, ki engemet el-veszett, és el-kárhozott embert, meg-váltott, és minden bűntül, az haláltúl, az ördőgnek birodalmá-

tuil meg-szabaditott, nem arannyal, sem penig ezüstel, hanem az ő szent és drágalátos vérével, és az ő ártatlan szenvedésével és halálával, hogy én ő tulajdona lennék és ő néki szolgálnék, örök igazságban, a' mint ő is fel-támadot halottaibúl él és uralkodik mind örökké, ez bizonnyal igaz.

Kérdés.

Miről szóll az Harmadik Articulus?

Felelet.

A' meg-szenteléstűl.

Kérdés.

Mint vagyon meg-irva?

Felelet.

Imigyen: Hiszek Szent Lélekben, edgy

edgy közönséges Keresztyén Anyaszent-egy házat, Szenteknek edgyeségét, bűnöknek meg-botsánatryát, testnek fel-támadását, és az örök életet, Amen.

Kérdés.

Mit mond ez Articulus?

Felelet.

Azt mondgya: Hiszem hogy én nem az én tulajdon okosságon bul, avagy erőmbűl, hihetek az én Vramban a' Jesus Christusban, sem ő hozzá nem mehetek, hanem a' szent Lélek hivott engemet az Evangelium által, ajándékival meg-világositott, igaz hitben szentelt és meg-tartott, az miképpen az egész Kereszténysé-

ger

get e' fölдön hija, gyűjti, világoſittya, ſzentelt, és a' Jeſus Chriſtusban meg tartya egy igaz hitben. Melly Kereſzténységben ő énnékem és minden hiveknek naponként minden bűnöket gazdagon meg-hotsattya, és az utolſo napon engemet, és minden holtokat fel-támaſzt, és énnékem a' Chriſtusban hivőkkel egy örök életet adni fog, ez bizonnyal igaz.

Kérdés.

Mit haſznál minékűnk ez a' mi hitűnknek vallása?

Felelet.

Annyit haſznál, hogy az által itéltetűnk mi Iſten előtt igazaknak, a' Chriſtus Jeſusnak érdeméért.

Kér.

Kérdés.

Mint nyerhettyűk-meg mi ezt az hitet?

Felelet.

Az Atya Iſtenhez való igaz hitbűl ſzármazott könyörgéſſel a' Jeſus Chriſtus mi Vrunk által.

❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁❁

HARMADIK RESZE Az CATECHISMUSNAK.

KERDES.

Mit foglal bé magában a' Catechiſmusnak Harmadik Réſze?

Felelet.

Az Urtul tanúlt Imádságot, az az, a' Mi-Atyánkat,

Kérdés.

Kérdés.

Mitsoda az Imádság?

Felelet.

Rövid formája az Imádkozásnak, mellyel minden lelki és testi jókat, a' Christus által alázatos álhatatossággal kérünk hitből.

Kérdés.

Miképpen imádkozol?

Felelet.

Ugy a' mint engemet az én Vram Christus tanitott, az hol azt mondgya: Mikoron imádkozni akartok, ezt mondgyátok: *Matth.* 6. *Luc.* 11. Mi Atyánk, ki vagy mennyégben, szentelteſsék a' te neved, jöjön te országod, légyen te akaratod, miképpen menyben, azonképpen e' földön-is, mi kenyerünket minden napjat, add meg nékünk ma, és botsásd meg nékünk a' mi vétkeinket, miképpen mi is meg-botsátunk ellenünk vétettteknek, és ne vigy minket a' kisértetben, de szabadits minket a' gonosztúl. Mert tiéd az ország, az hatalom, és a' ditsőség, mind örökkön örökké, Amen.

Kérdés.

Hány Része vagyon a' könyörgésnek?

Felelet.

Kiválképpen kettő:

I. Első az Eltöl-járó beszéd.

II. Második a' mi szükségünknek elő-

elő-számlálása, az az, az hét kéré-
sek.

Kérdés.

Mellyik az Elől-járó be-
széd?

Felelet.

Imez: Mi Atyánk, ki vagy men-
nyégben.

Kérdés.

Mint érted ezt?

Felelet.

Isten ezzel minket mágához hajt,
és int bennünket, hogy hidgyük őtet
mi igaz Atyánknak lenni, és minket
ő valóságos fiainak, hogy mi őtet
bizváſt és tellyes reménséggel kérjük
mint szerelmes fiak szerető Atyokat.

Kér-

Kérdés.

Immár mond-meg azt,
hány Részre oszolnak a' kő-
vetkezendő Kérések?

Felelet.

Két Részre oszolnak: Mert az
első három Kérések az Istennek tisz-
teségére és a' mi lelkünknek idvősé-
gére néznek. Az utolsó négy Kéré-
sek penig, e' világi életünkre néznek.

Kérdés.

Mellyik az első Kérés?

Felelet.

Imez: Szentelteſsék a' te Neved.

Kérdés.

Mit kérsz e' Kérésben?

Felelet.

Hogy az Istennek neve, (ki magában szent) mi bennünk és mi nálunk, a' tiszta tudomány által, és minden engedelem által szenteltessék, hirdettessék, ditsértessék, és tisztelteſsék.

Kérdés.

Mellyik a' második Kérés?

Felelet.

Jöjön te Országod.

Kérdés.

Mit kérsz e' Kérésben?

Felelet.

Hogy az Istennek két-féle, tudniillik testi és lelki Országa kegyelemből mi hozzánk jöjön, az ő szent igéje által, és a' szent Lélek Istenben való hit által: Es hogy az ördögnek országát el-rontsa és semmivé tegye.

Kérdés.

Mellyik az harmadik Kérés?

Felelet.

Légyen te akaratod, miképpen menyben azonképpen e' földön-is.

Kérdés.

Mit kérsz e' Kérésben?

Felelet.

Hogy az Istennek szent akarattyá, mind az jó szerentsében, s' mind penig a gonoszban légyen a' mi szivünkben e' földön, szintén ugy mint mennyégben-is. Es hogy az Atya Isten, az ördognek, e' vilagnak, és

az mi meg-romlott terméſzetünknek, gonoſz kivánságát bennünk meg-fojtsa.

Kérdés.

Mellyik a' negyedik Kérés?

Feleleť.

A' mi mindennapi Kenyerünket add meg nékünk ma.

Kérdés.

Mit kérſz e' Kérésben?

Feleleť.

Kérjük a' mindennapi kenyérnek nevezeti alatt mind azokat, valamelljek a' mi lelkünknek, teſtünknek és életünknek haſznára tartoznak: Es azt-is, hogy az Iſtennek velünk való jó téteményit meg-iſmérheſsük, és hálá-adáſſal veheſsük.

Kér-

Kérdés.

Mellyik az ötödik Kérés?

Feleleť.

Es bocsáſd-meg nékünk a' mi vétkeinket, miképpen mi-is meg-bocsátunk ellenünk vétetteknek.

Kérdés.

Mit kérſz e' Kérésben?

Feleleť.

Hogy az Ur Iſten az ő nagy irgalmaſságábul, a' Chriſtusért, bocsáſſa meg minékünk a' mi bűneinket, adgyon ſzent Lelket, hogy mi is a' mi felebarátunknak vétkét ſzivbűl megbocsáſſuk.

Kérdés.

Mellyik az hatodik Kérés?

Felelet.

Es ne vigy minket a' kiſértetben.

Kérdés.

Mit kérſz e' Kérésben?

Felelet,

Hogy a' Felséges Iſten engemet meg őrizzen, és meg-tartson, hogy az őrdőg, e' világ, avagy az én gyarlo teſtem engem meg ne tsallyon, az igaz hitből a bálványozásra, kétségben eſésre, és egyéb nagy bűnökre, és ſertelmeſségekre ne tévelyitsen, és ha ſzintén eſſéle kéſértetekkel megkéſértene-is, el ne eſſem, hanem mind ezeket meg-birván, győzedelmes legyek.

Kérdés.

Mel-

Mellyik az hetedik Kérés?

Felelet.

De ſzabadits minket a' gonoſztul.

Kérdés.

Mit kérſz e' kérésben?

Felelet.

Summa ſzerint könyörgők ebben, hogy a' mennyei Atya Iſten, ſzabaditson meg engemet, minden lelki és teſti gonoſztul, marhánknak és tiſzteſségünknek veſzedelmétűl meg oltalmazzon. Es végezetre, mikor halálunknak orája el-jövend, boldog ki múláſt engedgyen, és e' ſiralomnak völgyéből hozzája vigyen a' magas menyországba.

Kérdés.

Mi-

Mitsoda vége az Imádságnak?

Felelet.

AMEN.

Kérdés.

Mire való az?

Felelet.

Arra, hogy én bizonyos legyek: hogy efféle Könyörgések kellemetessek a' mi mennyei szent Atyánknak, és tőle meg-halgattatnak, mert ő maga parantsolta minékünk, hogy igy imádkozzunk, és meg-igérte, hogy minket meg akar halgatni, Amen, Amen, azért annyit tészen, *Bizony, Bizony,* ezeknek igy kell meg lenni.

A' CA-

A' CATECHISMUSNAK Negyedik Része.

KERDES.

Mit foglal-bé magában a' Catechismusnak negyedik Része?

Felelet.

A' Keresztségnek Szentségét.

Kérdés.

Mitsoda a' Szentség?

Felelet.

Külső és látható jel, melly a' Christustul ő magátul szereztetett a' mi bűneinknek botsáttására.

Kérdés.

Hány a' Sacramentum?

Felelet.

Kiválv képpen kettő: A' Keresztség és az Urnak Vacsorája.

Kérdés.

Mitsoda a' Keresztség?

Felelet.

A' Keresztség: A' Szent Lélek Istennek újonnan szülésének, és meg újéttásának fördöje, és meg-mosogatása, melly által bűneinktűl meg-tisztulunk, a' Christusban plántáltatunk és ő belé öltözünk.

Kérdés.

Illyen nagy dolgokat tselekedhetik-é a' viz?

Felelet.

A' viz ő magában ezt nem tselekeszi, hanem az Istennek igéje, melly a' vizzel, és a' viz mellett vagyon, és annak hittel való hozzánk kapcsolása.

Kérdés.

Hány dolog kivántatik a' Keresztséghez?

Felelet.

Kettő tudni illik: *Viz* és a' Christusnak *Igéje* avagy *szerzése.*

Kérdés.

Mitsoda Igékkel szerezteteti a' Keresztség?

Felelet.

Ezekkel: El-menvén tanétsatok minden népeket, meg-keresztelvén őket,

ket, Atyának, Fiunak, és szent Lélleknek nevében.

Kérdés.

Mit ád avagy használ a' Keresztség?

Felelet.

Bűnnek botsánattyát tselekeszi, haláltul, és ördőgtűl szabadét, és adgya az őrők idvőséget mindeneknek, kik azt hiszik, a' mit az Istennek Igéje, és igéreti szólnak.

Kérdés.

Mit jegyez tehát illy vizzel való Keresztelés?

Felelet.

Azt jedzi, hogy az ő Adám mi bennűnk naponként való szánással, bánással, és pœnitentia tartással meg fojtassék, és meg-hallyon minden bűnőkkel, és gonosz kivánságokkal egyetemben, és viszont naponként elő jőjőn, és támadgyon új ember, a' ki szentségben és igazságban Isten előtt éllyen mind őrőkké.

A' CATECHISMUSNAK ötődik Része.

KERDES.

Mit foglal-bé magába a' Catechismusnak ötődik Része?

Felelet.

A' mi Urunk JESUS Christusnak vég Vacsorájának Szentségét.

Ké let,

Kérdés.

Mitsoda az Úr Vatsorájának Szentsége?

Felelet.

A' mi Urunk JESUS Christusunk testének és vérének a Kenyérrel, és a' Borral velünk való részeltetése.

Kérdés.

Mit vész ez Szent Vatsorában?

Felelet.

Az én Uram és az én Idvezitő Christusom énnékem az ő szolgája által, a' Prædikátor által, a' Kenyérrel és a' Borral egyetemben az ő igaz valoságos és állattya szerint való testét, vérét osztogattya, é[illegible]lül és kívül az örök életre.

MUZEUM KÖNYVTÁRA

Kér-

Kérdés.

Honnét tudod ezt?

Felelet.

A' valoságos igazságtul tanúltam, tudni-illik az Úr Jesus Christustul, a' ki a' Kenyeret kezében vévén, azt mondá: *Ez az én testem*, nem mondgya testemnek jele, hanem az a' test, ugy mond, *melly ti érettetek adatik*, tudni-illik, a' Keresztfán.

A' *Bor* felől is azt mondgya, *Ez az én vérem*, nem mondgya, véremnek jele, hanem az a' vér ugymond, *melly sokakért ki-ontatik*, tudni-illik a' Keresztfán.

Kérdés.

Mit haszná'l e' Szentséggel való élésed?

Fele-

Felelet.

Annak haſznat meg-jelentik nékem im ez Igék: *Erettetek adatott, és ontatott bűnöknek botsánattyára.*

Kérdés.

Mitsoda féle mondás ez?

Felelet.

Jelentetik e' mondáſſal, hogy valaki ehez a' Szentséghez, igaz hittel és pœnitentia tartáſſal járul, olly drágalátos kintset vészen, mellyel és a' mellyben meg-nyeri minden bűneinek botsánattyát, és az örök életet-is.

Kérdés.

Mitsoda igékkel ſzerzette Chriſtus Urunk az ő ſzent Vatsoráját?

Fele-

Felelet.

Azt meg-irták nékünk a' Szent Evangeliſták, Sz. Máthe, Sz. Márk, Sz. Lukáts, és Sz. Pál Apoſtal, s' azt mondgyák:

Hogy a' mi Urunk Jeſus Chriſtus azon az étzakán, mellyen el-árultaték, kezébe vévé a' Kenyeret, megáldá, meg-ſzegé, és az ő Taniványinak adá, ezt mondván: *Vegyétek, egyétek, ez az én teſtem, ki tiérettetek adatik, ezt tselekedgyétek az én emlekezetemre:*

Haſonlatos-képpen minek utánna vatsorált, vévé a Pohárt, és hálákat adván ő nékiek adá, ezt mondván: *Igyatok ebből mindnyájan, E' Pohár új*

Teſ-

Testamentom az én véremben, ki ti érettetek és sokakért ki-ontatik bűnöknek bocsánattyára, ezt tselekedgyétek valámenyiszer ivándgyátok az én emlekezetemre.

Kérdés.

Hány dolog kivántatik hát e' Szentséghez?

Felelet.

Három: tudni illik, előszer Kenyér és Bor. Másodszor a' Christusnak Igéje avagy szerzése. Harmadszor az meg-áldattatot kenyér és bor által a' Christus valoságos testével és vérével való élés.

Kérdés.

Kitsoda él méltán e' Szentségel?

Felelet.

A' ki az ő bűneit meg-ismérí, és azokrul vallást tészen, és hiszen ezeknek az Igéknek: *Erettetek adatott és ontatott bűnöknek bocsánattyára.*

Kérdés.

Szükség-é hát vallást tenni annak az ő bűneiről, a' ki ez Szentségel akar élni?

Felelet.

Igen-is szükség.

Kérdés.

Mitsoda a' Vallás tétel?

Felelet.

A' Vallás tétel az, mellyel az ember nem csak az ő meg-tselekedett bűneit, de még az ő természetének

zomlött állapottyát-is meg-ismérí igazán az Istennek törvényébül, és mind azokrul vallást tészen, vagy az ő felebarátya elött avagy az Egyházi szolga elött, azoknak meg-bocsánattyát kérvén.

Kérdés.

Mit haszná'l a' vallás tétel?

Felelet.

Használ arra, hogy abbul bűneink bocsánattyát vegyük, mellyet az Egyházi szolga ingyen hirdet minékünk, a' Christus Jesusban való hit által, az oldozatban.

Kérdés.

Mitsoda az Oldozat?

Felelet.

A' bű-

A' bűnöknek a' Christus Jesusért ingyen való meg-bocsátásának örvendetes hirdetése.

Kérdés.

Mi haszna és mi ereje vagyon az oldozatnak?

Felelet.

Hogy bizonyságot tégyen arról, hogy mindeneknek, valakik *az Evangelium* örvendetes izenetinek hisznek, bűnök meg-bocsáttatik. Viszontag az hitetleneknek meg-tartatik. Továbbá, hogy a' nagy Ur Isten, az el estekhez engedelmes légyen, és ha pœnitentiát tartnak, kegyelmében bé-fogadgya.

Kérdés.

Va-

Vagyon-é mind ezeken kivűl valami tőbb, a' kire meltó a' kisdedeket idején meg-tanitani?

Felelet.

Vagyon: Mert méltó meg-tanitani azokat, Reggeli és Estvéli Kőnyőrgésre és Hálá adásra: Igy, Etel előtt és utánna való Kőnyőrgésre és Hálá-adásra is.

Kérdés.

Mint kell Reggel imádkozni? *Felelet.*

Reggel mikor fel-kélsz leg előszőr mond-el im ez Igéket: Atyának, és Fiunak, és Szent Lélek Istennek nevében

Ez után a' Mi-Atyánkat, és ezt az hálá-adó Imádságot.

HAlákat adok teréked én menyei szent Atyám, a' Jesus Christusnak a' te szerelmes szent Fiadnak általa, hogy engemet ez éjjel, minden kárttul és veszedelemtűl meg-oltalmaztál, Es kérlek tégedet, hogy ez napon is oltalmazz-meg minden bűntűl, és veszedelemtűl, hogy teréked minden tselekedetim és tellyes életem kedves lehessen. Mert én én magamat, testemet, lelkemet, és mindenemet, a' te szent kezeidben ajánlom, a' te szent Angyalod légyen én velem, hogy az ördőg semmi hatalmat énrajtam ne vehessen.

Kérdés.

Estve penig mint kell imádkozni?

Felelet.

Estve mikor le-akarsz fekünni is-még el-mondgyad amaz igéket: Atyának, Fiunak, és szent Lélek Istennek nevében. Ezek után mond a' mi Atyánkat és im ez hálá-adó könyörgést:

HAlákat adok tenéked én menyei szent Atyám, a' Jesus Christusnak a' te szerelmes szent Fiadnak általa, hogy engemet e' mái napon ingyen való irgalmasságodbúl és jó vóltodbúl meg-oltalmaztál. Es kérlek tégedet, hogy nékem minden bűneimet, mellyeket tsselekedtem, s' mellyekkel meg bántottalak, megbotsásd, és engemet ez éjel kegyes irgalmasságodbul meg tarts. Mert én, én magamat, testemet, lelkemet, és mindenemet a' te szent kezeidben ajánlom, a' te szent Angyalod légyen én velem, hogy az ördögnek semmi birodalma rajtam ne lehessen Amen.

Kérdés.

S' hát étel elött mint kell imádkozni?

Felelet.

Etel elött im ez igéket kell elöszös mondani a' szent Dávid Soltárábol:

Mindeneknek szemei te reád néznek Ur Isten és te adsz azoknak éledelt alkalmatos időben, megnyitod a' te kezeidet, és bé-tőltelsz minden élő állatokot a' te szent áldásoddal.

Ez után a' mi Atyánkat, és végre im ezt imádságot mondgyad:

UR Isten mi mennyei szerelmes szent Atyánk, áldgy-meg minket, és ezeket az éledeleket, mellyeket a' te bőséges jó vóltodbul evendők, és ivandók vagyunk, a' mi Urunk Jesus Christusnak általa, Amen.

Ezt-is mond hatod ez után: Ur Isten, mi mennyei Királyunk, mi mindnyájan, kik egyenlő-képpen fiaid vagyunk, kérünk téged tiszta szűbűl, elegits-meg minket jó kedvedbűl, nyisd-meg gazdag bű kezeidet, bűnűl, szigyen vallástol mentsmeg-minket. Adgy nékünk békeséget, s' egyenességet, szűk és drága időkűl oltalmaz meg minket, hogy mi ezekkel boldogul élhessünk, és országodnak örökösi lehessünk. Ezeket a' ki Christus Jesus nevében kivánnya, tiszta szűbűl mondgya, Amen!

Kérdés.

Etel után penig mint kell imádkozni?

Felelet.

Etel után ezeket mondgyád az igéket, még-is Dávid Sóltárabul:

Ad-

ADgyatok hálák az Urnak mert jó, és az ő irgalmasága örökké meg-maradandó, ki ád eledelt minden testnek, ki meg-adgya a' barmoknak az ő eledeleket, és az holló fiaknak, őtet segitségül hivóknak, ki nem gyönyörködik valamelly lónak erősségében, sem nem kedveskedik a' férfiunak erős száraiban, de gyönyörködik az Ur azokban a' kik őtet félik, és az ő irgalmasságát reménlik, Amen.

Ezek után a' mi Atyánkat és im ez hálá-adó Imádságod mondgyad:

HAlákat adunk tenéked Ur Isten mi mennyei szerelmes szent Atyánk, a' mi Urunk Jesus Christusnak

általa, minden te jó téteményidért, ki élsz és uralkodol mind örökkön örökké, Amen.

Kérdés.

Szükség-é igy a' Catechismusnak minden részeit tudni a' Keresztény embernek?

Felelet.

Igen-is szükség: Mert a' ki a' tiz parantsolatot, az Hitnek vallását, az Urtul tanúlt Imágságot a' Mi Atyánkat, nem tudángya. A' keresztségrül, az Ur Vacsorájáról, és az Oldozatrul, jó értelemben nints, az, ha ideie meg vagyon a' Keresztyének közibe nem méltó, hogy számláltassék,

tassék, sem az Úr Vacsorájának részeltetésére botsáttassék.

Kérdés.

No mond-meg azt már usolszor, mi haszna vagyon a' Catechismusnak?

Felelet.

Haszna a' Catechismusnak ez, hogy abbul a' Keresztényi tudománynak Summáját meg-tanúllyuk: Ezt jól meg-tanulván, és eszünkben tartván, a' szent Iráft inkább meg-érthessük, a' Christusban való igaz hitben gyarapodgyunk, és az ő szent halálának érdeméhez ragaszkodgyunk, hogy az a' tal az örök életnek örökségét meg-nyerhessük, a' mellyben tégyen részesekké minden hív Keresztényeket, s' minket is az Atya Úr Isten, az ő szent Fiának érdeméjért, Amen.

Következnek

Egynehány szép ahitatos Imádságok

némelly utánnok lévő regveli es estveli s' más egyéb szép Enekekkel.

Mikor Templomba menendesz térdre esvén magadért, és az egész Keresztény gyülekezetért igy imadkozzál.

OH seregeknek Istene, én Királyom és én Istenem! ki nem gyönyörködöl az hitetlenségben, és kinek szemei előtt az fölfualkodott kevélyek meg nem álhatnak, mivel hogy minden gonosz tévőket, álnok és vér szomjuhozo embereket gyűlölsz, és azokat, az kik hazugságot szólnak el-vesztet: En te szegény méltatlan alázatos és bűnös szolgád (szolgálod) a' te irgal-

irgalmasságodnak gazdagságában bizván, bé jöttem ezen Imádságnak házában, alázatossan imádván tégedet ez te szent Templomodban. Vedd-bé füleidben Uram az én beszédimet, és érts-meg az én gondolatimat, figyelmezzél az én te hozzád való kiáltásomnak és fohaszkodásomnak szavára, és kegyelmessen halgasd-meg az én imádságomat: Mivel hogy én egyedül tsak teneked könyörgök, és Isteni segitségedet fejemre várván, minden egyéb dolgaim elött, ez regveli (estvéli) időn, én magamat te elődben készitettem és imé elődben állottam.

Igazgass én Uram Istenem engemet a' te szent Lelkeddel az te útaidban, és tarts-meg a' megismért Evangeliomi igazságban mind végig. Indits föl az kegyes és tiszta életnek követésére, hogy se beszédemmel se tselekedetemmel senkit meg ne botránkoztassak. Minden titkos és nyilván való bűnemet, mellyekkel te szent Felségedet ez ideig meg bántottam, kegyelmessen botsásd-meg, és ez világnak a' testnek és az ördögnek bűnre indito mindenféle késértetі ellen mennyei segétségeddel végy környül, és minden csettül s' ellenségem erejétül őrizz és oltalmazz.

Te

Tedd haszontalanná könyörületességnek Istene, mind azoknak tanátsokat valakik az te szent Fiadnak a' Christus Jesusnak ditsőségét, és a' te seregedet rontani igyekeznek, ronts-meg az ő erejeket és szégyenits-meg mind őket. Hogy az te hiveid, kik igaz hitökkel és tellyes reménségekkel egyedül tsak te hozzád ragaszkodnak, a' te jó akaratoddal és jó vóltoddal környül vétetvén állando örömmel meg-vigasztaltassanak, a' te szent Fiadnak a' mi Urunk Jésus Christusnak általa, Amen.

Boldog ki-mulásért való Imádság.

KEgyes és irgalmas Isten, életünknek és halálunk Ura, kinél tudva vannak a' mi életünknek napjai, mellyek hamar el-múlnak mint az árnyék és mi minnyájan mint az le-szakasztott virág meg-száradunk földé és porrá lészünk. Az te szerelmes szent Fiadnak az Ur Jesus Christusnak keserves kin-szenvedéséért és halálájért könyörgök te szent Felségednek, adgy olly Lelki vigasságot az én szivemben, hogy meg-ismérvén életemnek változó sorsát szüntelen eszemben forgassam az én ki-mulásomnak napját és néked igazán szolgálván ugy készüllyek halálomhoz, hogy minden

I órában

órában készen és vigan várjam el-válásomat és ez világi nyomoruságokbol való ki-szabadulásomat. Tarts-meg én Istenem, a' te szent Fiadnak drágalátos véréjért az igaz hűtőt bennem mind végig, erősitsed az én gyarloságomat most és minden időben, de leg kiváltképpen halálom orájján, hogy az testi fájdalmak és rettegések, s' az ördőg álnoksága el ne szakaszon engen te tűled, kétségben esésre, káromlásra és egyéb gonoszra ne vigyen. Es mikor minden ez világi segétségtűl el-hagyatom, mikor erőm el-szakaszkodik, el ne hadgy Uram engem, hanem légy segétséggel, őriz és takargass Atyai kegyelmességeddel.

Oltalmaz-meg Uram engem véletlen és hirtelen haláltul, az te véghetetlen irgalmasságodért adgy időt nékem, hogy halálom előtt igaz pœnitentia által bűneimbűl ki tisztullyak, az én Idvőzőtőm drágalátos szent testében és vérében részesűllyek, és halálom orájján csendesz és békességes Lelki ismérettel, szent kezeidben ajánlván lelkemet, juthassak-be az őrők boldogságban. Ugyan azon mi Urunk Jesus Christusnak keserves halála által, Amen.

Bűn-

Bűnbotsánatért és az Boldogságnak megnyeréséért való Imádság.

OH emberi nemzetért meg-feszittetett Uram Jesus Christusom élő Istennek szent Fia, könyőrgők tenéked a' te szent sebeidért, hogy meg-gyogyitsad az én lelkemnek sebeit, őrizz-meg ez éjjel és életemnek minden napján, minden te ellened való tselekedetektűl lelki és testi veszedelmektűl: Őrizz-meg engemet mindenhato Ur Isten, véletlen és hirtelen haláltul kárhozattul és az Pokolnak rettenetes kinnyátul.

Kegyelmes Ur Isten, adgy énnékem igaz hitbűl való értelmet, hogy gondolhassam és tselekedhessem azokat, a' kik tenéked nem tetzenek azokat el-távoztasd én tűlem, hogy kine rekesztessem az te nagy ditsőségednek látásábul. Oh kegyes és irgalmas Ur Isten, kinek irgalmassága mindeneknek fölőtte vagyon, a' te keserves halálodért és szent sebeidért, véred ki ontásaért, engedgy énnékem nagy boldogul ez világbul ki mulnom, és az te nagy vatsorádban részesűlnőm, hogy erős hűttel, jó reménségel és nagy őrőmmel te hozzád mehessek és a' te szined előtt kegyelmet lőlhessek, és őrökkőn őrőkké a' te ditsőségedben élhessek, Amen

Hálá-adó Enek.

DItsirjed áldgyad én lelkem, az Ur Istent mindenekben: szép ének szóval szád zengjen, valamid élhetz ez földön, reménséged emberekben semminémű rendben ne légyen bóltsben, erősben, sem fejedelmekben, mert nints idvősség ezekben, hanem tsak Istenben, azért bizzál felségében, hogy élhess mennyekben.

Lelkünk ki-múlik testünkből, ki adatott vólt mennyekből: testünk vétetett ez földből, az hová tér erőtlenül, gondolattya-is ezekről, el-vész mindenestől, de boldogsag tsak Istentől, következik menyből, a' Jákobnak Istenétől, mi reménségünktől, mert meny, föld, tenger, és minden teremtetett attól.

Az igasságot ki meg-őrzi, és örökké öregbiti: boszszú-állokat meg-tori, a' szegényeket segiti, az éhezőket élteti, foglyokat meg-menti, vakok szemét fel-épiti, a' bénnát fel-emeli, az igazakat szeretti, a' jövevényt őrzi, árvát özvegyet fel-vészi, a' bűnőst téríti.

Uralkodik az Ur Isten, mind örökké felségében: hatalmas tselekedetiben. Sionon kegyelmességben, minden rendbéli nepekben, és nemzetségekben, azért mi ditsirjük szépen, őtet énekünkben, légy áldott Atya Ur Isten, tarts-meg mind végig az hitben, szent Lélek Ur Isten.

Oh szent Háromság egy Isten, hálát adok néked ezen: hogy vöttél ismeretedben, bé-számláltál seregedben, bé-irtál élő könyvedben, hiveid közében, ne hadgy kételkednünk ebben, tarts-meg reménségben, nagy bátran az itéletben, álhassunk előnkben, hogy a' jövendő életben, ditsirhessünk menyben, Amen.

Hajnali Enek.

JEsus Christus szép fényes hajnal, ki fel-támadtz új világgal, és meg-áldasz minden jókkal.

Te vagy nékünk egy reménségünk Isten előtt Prokátorunk, szép koronánk ékessegünk.

Világosítsd a' mi szivünket, ismérhessünk-meg tégedet, tanulhassuk szent Igidet.

Az ördögnek tsalárdságátul, lelki, testi nyavalyátul, őriz hamis tudo nánytul.

Az Atyával és Szent Lélekkel, hogy tégedet tiszta szivel, mind örökké áldgyunk, Amen.

Mas, *Reggeli ének.*

Mennyei Atyánk Ur Isten, hálát adunk néked ezen, hogy ez éjel egésségben meg-tartottál békeségben.

Ördög ellen hatalmaddal, oltalmaztál Angyaliddal, velünk vóltal jó-vóltoddal, mi aluttunk, s' te vigyáztal.

Gonosz ember szándékátul, az ördognek tagjaitul, tolvajoktul és lopóktul, meg-őriztél mind ezektül.

Mi lelkünket tsendességben, tartottad te job kezedben, nem engedted rettegésben, ördognek kisirtetiben.

Testünket-is békeségben, meg-őrizted egésségben, az éjeli sötétségben, velünk vóltal mindenekben.

Kérünk még-is mint Atyánkat, tekintsed-meg szaidat, áld-meg minden dolgainkat, téged szolgálunk Urunkat.

Szent Igidet tanulhassuk, magunkat ahoz szabgassuk, szegényeket táplálgasslunk, mindenekkel jól tehessünk.

Bűn-

Bűntül magunkat ogassuk, szentül jámborul élnessünk, téged mindenben félhessünk, ördognek ne engedhessünk.

Mint a' fényes Napra nézünk, akaratodta ugy nezzünk, tégedet el ne felejtsünk, mindenben tőled fügheßünk.

Ezeket add-meg Christusért, a' te szerelmes Fiadért, mi meg-váltó edgy Urunkért, légy kegyelmes Atyánk ezért.

Estvéli Ditsiretek.

Christus ki vagy nap és világ, minket sötétségben ne hadgy, igaz világosság te vagy, kárhozatra mennünk ne hadgy, kárhozatra mennünk ne hadgy.

Téged kérünk szent Ur Isten, oltalmazz minket ez éjel, nyúgodalmunk benned légyen, a' mi lelkünk el ne veszszen, a' mi lel:

Nehéz álom el ne nyomjon, az ellenség meg ne tsallyon, testünk hozzá ne hajollyon, és haragodban ne hozzon, és haragod:

Mi szemeink ha alusznak, szivünk reád vigyázzanak, te hatalmadnak ereje, légyen hivőknek őrzője, légyen:

Ur Isten hozzád kiáltunk, légy kegyelmes gondviselőnk, őrizz-meg ellenségintkől, ördőgnek tsalárdságátul, ördőg:

Parantsollyad Angyalidnak, hogy minket megőrizzenek, a' mi gonosz ellenségünk, hogy távoly járjon mi tőlünk, hogy:

Emlekezzél-meg mi rólunk, jól tudod melly gyarlok vagyunk, kiket véreddel meg-váltál, Ur Isten kérünk nehadgy el, Ur Isten:

Ditsőséglégyen Atyának, ő szent Fiának Christusnak, szent Lélekkel egyetemben, őrökkön-őrökké, Amen.

Más.

HAlád adok néked menybéli Isten, szent Fiadnak a' Christusnak nevében, hogy engemet ez napon meg-őriztél, minden veszedelemtől meg-mentettél, botsásd-meg kérlek minden bűneimet, és ez éjel-is őrizz-meg engemét.

Mert Uram én te kezedben ajánlom, mind testem lelkem és minden jószágom, a' te szent Agyalod légyen én velem, és soha el ne távozzék én tőlem, hogy a' tsalárd ördőgnek semmi-képpen rajtam semmi hatalma ne lehessen.

Etel

Etel előtt való Ditsiretek.

HOzzád kiáltásunkat halgásd meg Ur Isten, szorgalmatosságinkat kisslebitt szivünkben, add meg mi kenyerünket, táplállyad életünket, szentesd meg lelkünket.

Add-meg életünket, mint ajándékidat; Tartsmeg egésségünket, kérünk mint Urunkat, hogy néked szolgálhassunk, tisztünkben el-járhassunk, jóknak használhassunk.

Mutasd hozzánk kedvedet, irgalmasságodbol: A' szegény éhezőket éltesd jóvöltodbol, hogy ditsirhessünk téged, minden jót várunk tőled, hálát adván néked.

Más.

MI Atyánk, oh kegyes Isten, ki vagy a' magos mennyékben, szentelteſsék Neved szivel: A' te országod jőjön-el, te akaratod meglégyen, e' földön miképpen menyben.

Mindennapi kenyerünket; Add meg, botsásdmeg vétkünket, A' mint mi-is meg botsátunk, azoknak kitől bántátunk, és ne vigy a' kisirtetben, de szabadits gonosz ellen.

Mert tiéd Uram az Ország, Tiéd minden hatalmasság,

maſság, meg adhatz azért minékünk, mindent, a' mit tőled kérünk, Tiéd a' ditsőſség, Amen, moſt és örökké ugy légyen.

Mas. *Etel után való Hálá-adás.*

ADgyunk hálát az Urnak mert érdemli, mert minden gazdagságát velünk közli

Es mint bő irgalmu kegyelmes Atya, fiait teſtben, lélekben meg-áldgya.

Enekellyünk ennek egy akarattal, ditsőſség Atya Iſten ſzent Fiaddal.

Ki ételt adtz alkalmatos időben, meg-ruháztál mezitelenségünkben.

Adgyad hogy tégedet meg-iſmérheſsünk, ſzent Fiad által téged meg nyerheſsünk.

Hogy ſzent Igéd hirdetteſsék közöttünk, hogy éhel meg ne hallyon a' mi lelkünk.

Hálát adunk ezekért mint Atyánknak, Jeſus Chriſtuſnak mi Közben-járónknak.

Szent Lélek Iſtennel egyenlő-képpen, ki minket vigaſztallyon, mondgyuk, Amen.

Az

Az Anyaſzentegyház Eneke.

OH Ur Iſten tekints reánk, magas menyből néz mi reánk, es könyörül te népeden, nyomorúlt Kereſztényiden, mert el-fogytak a' te ſzentid, meg-alutt földön az igaz hit, minden emberek fiai közt.

Nem hiſznek te ſzent Igidnek, hazugság kell tsak kedveknek, a' mit talált az ő fejek, azzál tégedet tiſztelnek de hamiſság az ő dolgok, hazugság ő találmányok, nem kedveſlek néked azok.

Veſzesd el Iſten ezeket, ronts-meg ő tiſzteleteket, kik kevélyen azt kiáltyák, bátorsággal nékünk mondgyák: Nintsen Iſtentek tinéktek, el kell majdan mind veſznetek, ki oltalmaz-meg titeket?

Azért igy ſzóll az Ur Iſten: fel-támadnom ſzükség nékem, hogy meg rontsam ő fejeket, meg-ſzabaditsam népemet, mert látom nyomoruságát, hallottam fohászkodását, meg-állom néki boſzszúját.

Nem hagyom az én igyemet, él-oltanyi ſem nevemet, de meg-tartom én házamban, és válaſztott Templomomban, hogy meg-ſzentellye ſzentellye

tellye szektimet, gerjeszsze nékik szivekèt, biztassa az ő lelkeket.

Az Istennek szent Igéje tiszta minden ő beszéde, mint a' probáltatot ezüst, hétszer meg-öntetett ezüst, mert ennek az ő ereje, vagyon a' kisirtetekben, keresztnek viseléseinen.

Te vagy Ur Isten oltalmok, hatalmas erős gyámolok, a' te hű tanitóidnak, szőlődben plántáloidnak, te vagy őrzője népednek, kegyes oltalma hiveidnek, paisa te szent igédnek.

Azért néked mi most adnunk nagy hálákat, és ezt mondgyunk: Ditsértessél Atya Isten, szent Fiaddal egyetemben, vigasztalo szent Lélekkel, nékünk édes vendégünkel, örökké nagy ditsőségel.

Más.

NEked menybéli Királyunk, ki vagy az mi oltalmunk, nyavalyáinkat jelentyük, mellyekkel késerterünk: Mert nints kitül segéséget, szabadulást könnyebséget, nyernénk, hanem csak tüled.

Az kik tégedet tisztelnek, és csak te benned hisznek, ez világ im azok ellen, fel indúlt nagy hirtelen; csufsággal rút szidalommal, üldözvén nagy hatalommal kergeti s' rontya őket.

Vesze-

Veszedelemre keresik, azokat kik hirdetik, idvősséges szent igédet, és a' te kegyelmedet, a' te néped ellenségi, hiveidnek gyülölői, rutul kegyetlenkednek.

Te Templomid már pusztulnak, szolgai hurczoltatnak, sir, kesereg a' te néped hozzád kiált sereged: Tekints alá a' mennyegbül, a' te Királyi székedbül, oh kegyelmes Istenünk!

Szánd-meg az nyomorultakat, özvegyeket árvákat, szüzeket és kisdedeket, minden te hiveidet: Láld nagy nyomoruságunkat, halgasd meg kiáltásunkat, siess segedelmeddel.

Jövel oh hatalmas Isten, ne hadgy-el ez insegben, végy környül te oltalmaddal, és szabaditásoddal, bátorits minket hitünkben, hogy ne essünk tévelygésben, adgy idvősséget, Amen.

Más XCIV. Sóltar.

OH erős boszszú allo Isten, ki bűnünkért bűntetz erőssen! Jelents-meg már hatalmadat, mint e' világnak birája, támadgy-fel add-meg valoba, a' kevélyeknek jutalmát.

Miglen marad ez büntetetlen, mig fuvalkodnak fel kemélyen, a' gonosz istentelenek? mig élnek

Ily

illy vigasſággal, és az ő gonoſzságokkal, vallyon meddig ditsekednek?

Utam a' te népedet rontyák, örökſégedet ſanyargattyák, minden irgalmaſság nélkül, özvegyet árvát meg-ölnek, ſzegény jövevényt el-veſztnek, még ezt mondgyák ſzemtelenül.

Az Iſten e' dolgot nem láttya, a' Jákob Iſtene neni tudgya, a' miket mi ſzerzünk moſtan, én tsudálok ti rajtatok, hogy illy oktalanok vadtok, hánnyátok meg magatokban.

A' ki a' fület teremtette, és a' látó ſzémet ſzerzette, hogy nem látna ſem hallana, a' pogányok büntetője, egyebet hogy ne büntetne, ki máll tanit hogy ne tudná?

Az Iſten minden ſzivnek titkát, jól tudgya minden gondolattyát, hogy ſemmire kellők láttya, bóldog a' kit te igazgatz, és törvényedre tanitaſz, és kinek vagy oktatoja.

Hogy ha gonoſzul léſzen, dolga és érkezik háborusága, mindent el-ſzenved tsendeſen, miglen az iſtentelenek, vermet koporſót kéſzitnek, hol örömökben vég léſzen.

Mert nem hadgya Iſten ő népét, és nem felejti örökſégét, sőt vagyon rájok nagy gondgya, és midőn ideje el jő, mindent igazán itélő, és a' hiveket meg tartya.

Ki ment a' gonoſztul meg engem, és ki támadfel én mellettem, e' gonoſz tévő nép ellen? Ha Iſten nem őrzőt vólna, már régen meg-hóltam vólna, és moſt fekünném a' ſirben.

Midőn mondom: im el kell elnem, leg ottan meg-ſegiteſz engem, te nagy irgalmaſságodbol, mikor nagy bánatban volnék, és ſzivemben keſergenék meg-vigaſztalál azontol.

Itéletedhez hogy ſérhetne, az iſtentelenek törvénye, kit jót hamiſra forditnak? nagy ſereggel öſzve gyölnek, hogy az igazat meg-öllyék, és ártatlan vért ontsanak.

De én tsak az Iſtenben bizom, ő énnékem erős kő-várom, és ezeket meg-bünteti, az ő ſzámtalan bünökért, és gonoſz tétemények ért, az Iſten őket el-veſzti.

MAS.

MI kegyes Atyánk bőltseſégnek Ura, és mindeneknek nagy bőlts tanitója, a' kinek nem vagy te igazgatója, nints oktatója.

Mi te fiaid tudatlanságunkban, gyermekſégünkben és iffiuságunkban, néked könyörgünk mi tanuságinkban, imádságinkban. Vi-

Világosits-meg goromba elméneket, tanuságinkban te vezérly bennünket, a' tudományra gerjezd-fel szivünket, és mi lelkünket.

Őrizz-meg minket fajtalan erkölcstül, minden naponként-fertelmes beszédtől, Istentől utált gonoszt részegségtől, éktelenségtől.

Adgy jó tanitó Mestereket nékünk, adgy bőltseséget ő általok nékünk, adgy jó erkőltsöt, értelmet minékünk, mi jó Istenünk.

Hogy jövendőre mi fel nevekedvén, téged ditsírjünk mindenkor tisztelvén, fel-magasztallyunk nagy jámborúl élvén, néked engedvén.

Hogy szolgálhassunk te Szentegyházadnak, és használhassunk felebarátinknak, de kiváltképpen atyánknak, anyánknak, édes hazanknak.

Annak utánna a' mi házainkat, tudgyuk birnia mi-is mi magunkat, tudgyuk nevelni a' mi magzatinkat, és szolgajnkat.

Hogy hóltunk után a' nagy Oskolában, szent Háromságnak ő tanitásában, az Angyaloknak szép sarsaságában, tanullyunk jobban.

Ditsőssęg néked kegyes Atya Isten, és uralkodó Áldott Fiu Isten, te vigasztalo Sz. Lélek Ur Isten, áldgy-meg hitünkben.

VEGE

MUZEUM KÖNYVTÁRA

esset, *vel* fuisset. *Mikor viaskod-*
Když byl bogowano bylo.
Futurum.
erit, *vel* fuerit. *Mikor viaskodtatik*
præsens, & imperfectum.
kodtatni, Bogowati.
erfectum, & plus quàm
perfectum.
vel fuisse. *Hogy viaskodtatott*,
ýti.
Futurum.
Viaskodandani, vel *hogy viaskod-*
bogi wygiti.

RU-

se Passiv
servio: ne
Comm
tum Acti
bet, præc
quæ tem
Experior,
præsens,
rè action
Depon
Activi, v
quor, *utor*

DE VA

INchoa
inchoa
tendente
fio. *Frigesc*